

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcu **Ing. J. B. PhD.**, bývajúceho v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. F. F., advokátom, so sídlom v B., proti žalovanej **OTP Banke Slovensko, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Štúrova 5, **o náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 18 C 96/2001, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2011 sp.zn. 3 Co 188/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **z a m i e t a.**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 4. februára 2010 č.k. 18 C 96/2001-311 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 45.857,16 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku rozdielu uplatnenej istiny a priznanej žalobu zamietol, rozhodol o náhrade trov konania a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 2.751,43 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom konania potom, ako Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. júna 2005 č.k.

18C/96/2001-194 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 4. októbra 2006 sp.zn. 4Co 390/05, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. januára 2007, určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 31. mája 2001 dané žalovanou podľa § 53 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. (ďalej len „Zákonník práce“), je neplatné, zostal nárok na náhradu mzdy v sume 145.214,34 Eur z neplatne skončeného pracovného pomeru za obdobie od 1. júna 2001 do 31. decembra 2002. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca oznámil žalovanej listom zo dňa 1. júna 2001, že trvá na ďalšom zamestnávaní. V súlade s § 61 ods. 1, 2 Zákonníka práce dospel k záveru, že žalobca má zákonný nárok na náhradu mzdy za obdobie 6 mesiacov, ktorú mu v plnom rozsahu priznal. Pri výpočte vychádzal z potvrdenia o zúčtovaných a vyplatených príjmoch za rok 2001 vydaného žalovanou, z ktorého vyplýva, že žalobca mal priemernú mesačnú mzdu 7.642,86 Eur. Za 6 mesiacov žalobcovi preto patrí náhrada mzdy v sume 45.857,16 Eur. Nárok žalobcu, ktorým uplatňoval náhradu mzdy presahujúcu 6 mesiacov, považoval za nedôvodný. Uviedol, že žalobca začal od 10. septembra 2001, t.j. ešte v čase, za ktorý mu bola priznaná náhrada mzdy, podnikat'. Vykonával prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii. Dospel preto k záveru, že žalobca nepreukázal zákonné predpoklady uvedené v § 61 ods. 2 Zákonníka práce pre priznanie náhrady mzdy presahujúcej 6 mesiacov. K námietke premlčania vznesenej žalovanou na pojednávaní 4. februára 2010 uviedol, že nie je dôvodná, lebo žalobca uplatnil nárok včas ešte v pôvodnej žalobe. Táto skutočnosť vyplýva aj z označenia rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 14. júna 2005, č.k. 18C 96/2001-194 ako medzitýmneho a aj z rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. októbra 2006 sp.zn. 4Co 390/05, v ktorom sa vo výrokovej časti rozsudku výslovne uvádza, že odvolací súd potvrdzuje napadnutý medzitýmny rozsudok. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov vo veci. O povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka, pretože podľa § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 71/1992 Zb. je žalobca oslobodený od platenia súdneho poplatku.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. apríla 2011 sp.zn. 3 Co 188/2010 na odvolanie žalovanej (napáda ním len výrok, ktorým okresný súd žalobe vyhovel) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej zmenil tak, že návrh zamietol a vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok rozsudok okresného súdu zrušil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru v zmysle § 61 ods. 1 Zákonníka práce môže zamestnanec

uplatniť nielen súčasne so žalobou o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ale aj neskôr; v takom prípade však s rizikom úspešného namietania premlčania takéhoto nároku zo strany zamestnávateľa. Pre náhradu mzdy je v § 119 ods. 1 Zákonníka práce stanovená mesačná splatnosť, a to bez rozlišovania náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru alebo náhrady mzdy z iného titulu. Skutočnosť, že súd môže náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru priznať iba za podmienky, že tento nárok vznikol odo dňa, keď zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní a až po rozhodnutí o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, neznamená, že súd tu určuje splatnosť mzdy. Aby súd mohol rozhodnutím určiť splatnosť náhrady mzdy, musela by k tomu existovať konkrétna hmotnoprávna úprava. Povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru a s tým súvisiaca splatnosť tejto náhrady teda nevzniká až právoplatnosťou rozsudku, ktorým súd určil neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale vyplýva z ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 36/2000 a sp.zn. 1 Cdo 116/2008. Premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru nezačína preto plynúť od právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti rozvázovacieho prejavu, ale od splatnosti každej jednotlivéj náhrady mzdy za príslušný mesiac, za ktorý sa požaduje. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca sa domáhal v návrhu na začatie konania len určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a nie aj náhrady mzdy. Vyplýva to nielen z obsahu žaloby (návrh na vydanie predbežného opatrenia, o ktorom právoplatne rozhodol súd, takýmto návrhom nie je), ale aj z prednesu zástupcu žalobcu na pojednávaniach dňa 17. novembra 2003 a 14. júna 2005, v ktorých žiadal v súlade s petitom uvedeným v návrhu na začatie konania len určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Skutočnosť, že žalobca uplatnil nárok na náhradu mzdy až na pojednávaní 12. júna 2007 vyplýva z obsahu spisu, najmä zo zápisnice o pojednávaní z 12. júna 2007, ktorej obsahom je aj uznesenie súdu o pripustení rozšírenia návrhu na náhradu mzdy, ale aj z podania samotného žalobcu z 8. októbra 2009, v ktorom uvádza, že náhradu mzdy si uplatnil až v tento deň. Žalobca požadoval priznať náhradu mzdy za obdobie od 1. júna 2001 do 31. decembra 2002. Ak nárok uplatnil na súde až 12. júna 2007, urobil tak po uplynutí trojročnej lehoty uvedenej v § 263 ods. 1 Zákonníka práce. Keďže žalovaná sa v konaní dovolala premlčania, nebolo možné premlčaný nárok žalobcovi priznať. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej preto v zmysle § 220 O.s.p. zmenil a návrh zamietol. Súčasne zrušil závislý

výrok o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že právny názor odvolacieho súdu, týkajúci sa vzniku nároku na náhradu mzdy, nie je v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákonníka práce platného v rozhodnom čase. Nároky v zmysle § 61 Zákonníka práce vznikajú zamestnancovi len z neplatného rozviazania pracovného pomeru. Zákonnou podmienkou na uplatnenie nároku je preto vydanie rozhodnutia súdu o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Právo na uplatnenie nároku na náhradu mzdy vzniká až právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým určí neplatnosť rozviazania pracovného pomeru. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nedôvodne aplikoval na vec ustanovenie § 119 Zákonníka práce, lebo nároky z neplatného rozviazania pracovného pomeru majú špeciálnu právnu úpravu nachádzajúcu sa v ustanovení § 61 a nasl. Zákonníka práce. Náhrada mzdy v zmysle § 61 Zákonníka práce sa priznáva vo výške priemerného zárobku a ide o nárok, ktorý súd priznáva jednorazovo. Nie je preto možné na tento nárok aplikovať mesačnú splatnosť tak, ako to nesprávne urobil odvolací súd. Namietal tiež, že odvolací súd akceptoval námietku premlčania, hoci nebola žalovanou vznesená kvalifikovane. Rozhodol o nej v rozpore so skutkovým stavom (nárok uplatnil, ako sa to uvádza v rozsudku okresného súdu zo 14. júna 2005, ešte v čase pred právoplatnosťou rozhodnutia o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru) a v rozpore so znením príslušných ustanovení Zákonníka práce. Rozsudok odvolacieho súdu považoval preto za nesprávny.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje s názorom krajského súdu v otázke splatnosti náhrady mzdy, lebo zodpovedá zmyslu § 119 ods. 1 Zákonníka práce a je plne v súlade s judikatúrou. Neobstojí ani námietka žalobcu, že nepredniesla námietku premlčania kvalifikovane. Navrhla preto dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.),

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom posudzuje podľa ich obsahu.

Žalobca vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietal a dovolací súd v dovolacom konaní žiadnu z týchto väd ani nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ani procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo. Napokon ani výskyt takýchto väd dovolateľ v dovolaní nenamietal.

Dovolací súd napokon pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalobca podľa obsahu dovolania uplatňuje a to, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, konkrétne v otázke začiatku plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nároku na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd na zistený skutkový stav použil správnu právnu normu a túto aj správne interpretoval.

Na úvod treba uviesť, že žalobca uplatňoval nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru za dobu od 1. júna 2001 do 31. decembra 2002. Odvolací súd (rovnako aj súd prvého stupňa) preto správne vec posudzoval podľa Zákonníka práce v znení do 30. júna 2001.

Podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne zrušil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, jeho pracovný pomer trvá i naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy. Táto náhrada mzdy patrí zamestnancovi vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do doby, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo keď dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru.

Podľa § 119 ods. 1 veta prvá Zákonníka práce mzda a náhrada mzdy je splatná pozadu za mesačné obdobie, pokiaľ v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie, a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje.

Podľa § 261 ods. 1 veta prvá Zákonníka práce nárok sa premlčí, ak sa neuplatnil na súde v lehote v tomto zákonníku ustanovenej.

Podľa § 262 ods. 1 Zákonníka práce lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz.

Podľa § 263 ods. 1 Zákonníka práce ak nie je v tomto zákonníku ustanovené inak, je lehota na uplatnenie peňažných nárokov tri roky.

Podľa § 263 ods. 2 veta prvá Zákonníka práce lehota na uplatnenie peňažných nárokov písomne uznaných čo do dôvodu a výšky tým, kto je povinný nárok uspokojiť, a nárokov zabezpečených obmedzením prevodu nehnuteľností, je desať rokov.

Odvolací súd dospel k správne právnemu názoru, podľa ktorého premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru nezačína plynúť od právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti rozvázovacieho prejavu, ale od splatnosti každej jednotlivej náhrady mzdy za príslušný mesiac, za ktorý sa požaduje (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 180/2009). Správne, zákonu zodpovedajúce sú úvahy odvolacieho súdu, že pre začiatok plynutia premlčacej lehoty práva na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru, je rozhodujúci okamih, kedy nastáva splatnosť náhrady mzdy a že splatnosť vyplýva priamo zo zákona z ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce. Neexistuje žiadna konkrétna hmotnoprávna úprava, ktorá by určovala, že čas splnenia náhrady mzdy nastáva právoplatnosťou rozsudku súdu o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Odvolací súd správne pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej lehoty rozlišoval medzi možnosťou uplatnenia tohto práva (nároku) a možnosťou jeho priznania rozhodnutím súdu. Z týchto úvah správne vyvodil, že splatnosť náhrady mzdy nastáva bez ohľadu na to, či už (ne)bolo v konaní podľa § 64 Zákonníka práce o neplatnosti rozvázovacieho právneho úkonu rozhodnuté. Odvolací súd svoj právny názor v otázke začiatku plynutia premlčacej lehoty v odôvodnení svojho rozsudku náležite vysvetlil. Dovolací súd preto v podrobnostiach na tieto dôvody odkazuje.

Pokiaľ dovolateľ v dovolaní spochybňuje uplatnenie premlčania žalovanou kvalifikovanou formou treba predovšetkým uviesť, že dovolateľ žiadne konkrétne dôvody netvrdí. Len všeobecne (v zátvorke) uvádza, že žalovaná „nepredniesla kvalifikovanú a odôvodnenú námietku premlčania“. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo 4. februára 2010 (č.l. 37 spisu) vyplýva, že právny zástupca žalovanej uviedol, že „vznáša námietku premlčania celého nároku“. Ide nepochybne o prejav vôle žalovanej vykonaný pred súdom, ktorý bol urobený určite a zrozumiteľne. Neobstojí preto námietka dovolateľa, že žalovaná sa nedovolala premlčania kvalifikovaným spôsobom.

Rovnako nie je dôvodné ani tvrdenie dovolateľa, že nárok na náhradu mzdy uplatnil v čase pred právoplatnosťou rozhodnutia o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru,

odvolávajúc sa na rozhodnutie súdu prvého stupňa zo 14. júna 2005. Dovolateľ ani tu neuviedol konkrétne kedy a akou formou nárok na náhradu mzdy na súde uplatnil a z akých dôvodov považuje záver odvolacieho súdu, že tak urobil až na pojednávaní 12. júna 2007, za nesprávny, nezodpovedajúci obsahu spisu. Dovolací súd preto v tejto súvislosti len poznamenáva, že s vyššie uvedeným záverom odvolacieho súdu sa stotožňuje, považuje ho za správny. Obsah spisu, podľa dovolacieho súdu, záver o tom, že žalobca uplatnil nárok na náhradu mzdy na súde 12. júna 2007, umožňuje, pričom odvolací súd v rozsudku tento záver aj náležite odôvodnil.

Obsah dovolania žalobcu nebol teda spôsobilý spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu v ňom uvedeného. Žalobca napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie pred odvolacím súdom netrpí ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalovanej, hoci mala v dovolacom konaní úspech, náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo advokát nepredložil plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnený zastupovať žalovanú, v mene ktorej sa vyjadril, aj v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. apríla 2013

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

